

Slovenske zadeve pred finančnim odborom

Ekspresna razprava o amandmanih. - Krivična razdelitev davkov. - Orožniški upokojenci. - Za delazmožnost občinskih zastopov naših mest. - Klerikalci odpravljajo redukcijo mariborskega gledališča. - Gimnazija v Murski Soboti

Beograd, 20. marca p. Plenum fin. odbora je danes popoldne nadaljeval razpravo o fin. zakonu. V debati je prvi govornik poslanec Jaraj Demeurovič, ki je pri čl. 48. fin. zakona zahteval, naj se razdelitev kredita 30 milijonov dinarjev, določenega za po-peševanje vinogradništva, izvrši sporazumno s finančnim odborom in se izdela v tovrstni pravilnik. Finančni minister je ta predlog sprejel.

Pri čl. 64. je poslanec Demetrovič zahteval, naj se prvotni predlog, da se prestopki po zakonu o tobačnem monopolu oproste do 31. marca 1927 izpremeni v toliko, da se ti prestopki oproste do 31. marca 1928. Finančni minister je tudi ta predlog sprejel. Nadalje je zahteval posl. Demetrovič, naj se oproste tudi kazni za ostale monopolske prestopke, kakor n. pr. pri kuhanju žganja. Finančni minister se ni izjavil o tem, a je pričakoval, da bo tudi ta predlog sprejet. Pri čl. 66. je posl. Demetrovič kritiziral, ker se z njim podaljšuje veljavnost člena 179 finančnega zakona iz leta 1926/27, ki jamči nagrade davčnim uradnikom, ako iztirjajo do 90 % predpisane davke, ker se s to določbo silijo uradniki, da privlačijo davčni vijak in pritišajo na narod. Pri členu 67, ki govori o dohodnini, je posl. Demetrovič povdarjal, da le treba pri tem upoštevati dve stvari: 1) dohodnino samo na sebi, ki jo je treba ukiniti s 1. januarjem 1928, in 2) določbo v tem členu. Zahteval je, naj se določba, po kateri se lahko od 1. 1925 do danes vlože pritožbe proti previsokim odmeram davkov, spremeni v toliko, da se lahko te pritožbe vložijo za dobo od 1. 1919 do danes v svrhu zmanjšanja odmere previsokih davkov. Posl. Demetrovič je pri tem znova dokazoval potrebo odprave dohodnine ter je v to svrhu navajal številke, ki dokazujejo potrebo zmanjšanja davčnih bremen v krajih, kjer dohodnina obstoji. Navedel je, da se je

vplačalo neposrednih davkov

od 1. januarja do 31. decembra 1927 z vsemi dokladami ter invalidskim in komorskim davkom skupno 1.637.801.287 76 Din. Od tega odpade na Srbijo 411.404.620 Din, torej 25,1 % ali na enega prebivalca 95 Din. Bosna in Hercegovina plačata 215.267.005 Din ali 13,1 %, oziroma na enega prebivalca 114 Din. Dalmacija plača 49.213.627 Din ali 3 %, oziroma na enega prebivalca 79 Din. Hrvatska in Slavonija plačata 340 milijonov 213.633 Din ali 20,08 % oziroma 146 Din na enega prebivalca. Slovenija je plačala 218.621.003 Din ali 13,3 % oziroma na enega prebivalca 287 Din. Volvodina je plačala 403.062.108 Din ali 24,70 % oziroma na enega prebivalca 225 Din. Povprečno pride na enega prebivalca v vsi državi neposrednih davkov 142 Din, od tega zneska pa plača Srbija samo 67 %, oziroma za 33 % premalo. Ako bi bila obremenitev enaka, bi morala Srbija določiti še 203 milijone 586.265 Din. Če bi se pa po vsi državi plačevali neposredni davki v višini 95 Din na osebo kakor v Srbiji, bi celokupna vsota neposrednih davkov znašala le 1.141.645.685 Din, kar pomeni, da so prečnaki kraj v razmerju namram Srbiji in Čehi goti prečnaki 496.156.231 Din. preveč.

Uradniški davček znaša 65.956.753,49 Din, od česar je plačala Srbija le 26.394.655 Din oziroma 40 %.

Od poslovnega davka, ki znaša skupno 185.373.144 Din, je Srbija plačala samo 33 milijonov 942.427 Din, oziroma samo 18,31 odstotkov.

Od davka na ročno delo, ki znaša 33 milijonov 843.645 58 Din, je Srbija plačala le 2.233.000 Din oziroma 6,6 %.

Za posl. Demetrovičem je govoril minist. Ker je Demetrovičev predlog, nato pa je dobil besedo

posl. dr. Žerjav

V svoji kritiki vladnih amandmanov je najprej izjavil, da ne nasprotuje čl. 36a, s katerim se vlada pooblašča da uredi kupovanje, prodajo in plačevanje državnih obveznic, vpraša pa je, kaj je z drugimi vrednostnimi papirji. Prečnako se delajo velike nepravice pri izplačilu kuponov srbskih državnih obveznic iz l. 1881 ter se jim ne plačujejo obresti bivših avstro-ogrskih rent, ki so last naših državljanov, čeprav je bilo to z mirovno pogodbo urejeno.

Dr. Žerjav predlaga dalje amandman za izplačilo priznanic, ki so bile izdane povocem zamenjave kronskih novčanic. Ta amandman se glasi: »Priznanice, izdane povocem zamenjave kronskih novčanic, se zamenjajo z obveznicami z 2 % obrestovanimjem in 10 % amortizacijo od 1. aprila leta 1928, dalje, pravilnik o tej zamenjavi izda finančni minister v roku treh mesecev. Priznanice oziroma nove obveznice se sprejemajo v nominalnem iznosu od vseh drž. davčnih blagajin kot gotov denar za plačilo ozi. vsot državnih davkov doklad in obresti, ki se po določbi čl. 68. tega zakona plačujejo v obročih.«

pooblastila ministra pravde.

Posl. dr. Žerjav je ostro kritiziral postopanje bivšega ministra pravde dr. Subotiča, ki je izdelal doslej najsamošnejši proračun ministrstva pravde. Črtal je cele partije, tako da je ogroženo redno poslovanje mnogih starih prečnanih sodišč, ki so tako zapostavljena da jim je onemogočena vsa klerikalna predlaga. Predlaga je na se podaljšala veljavnost čl. 125 iz preteklega leta, nadalje, da se ukine čl. 99 finančnega zakona, ki se nanaša na letniške paznike. Opozoril je, da vrše letniški pazniki izredno težavno službo in to trajo, zaradi česar je umestno, da niso samo dnevnici temveč, da se jih prevede na stopenjo zvančnikov. Bivši minister dr. Subotič je izjavil, da tožeadni amandman sprejema, vendar pa je nani pozabil.

Posl. dr. Žerjav se je točno zavzel tudi za služitelje, ki vrše zlasti v Sloveniji, ki je izdelal doslej najsamošnejši proračun ministrstva pravde. Črtal je cele partije, tako da je ogroženo redno poslovanje mnogih starih prečnanih sodišč, ki so tako zapostavljena da jim je onemogočena vsa klerikalna predlaga. Predlaga je na se podaljšala veljavnost čl. 125 iz preteklega leta, nadalje, da se ukine čl. 99 finančnega zakona, ki se nanaša na letniške paznike. Opozoril je, da vrše letniški pazniki izredno težavno službo in to trajo, zaradi česar je umestno, da niso samo dnevnici temveč, da se jih prevede na stopenjo zvančnikov. Bivši minister dr. Subotič je izjavil, da tožeadni amandman sprejema, vendar pa je nani pozabil.

Nadalje je posl. dr. Žerjav predlaga

Nadalje je posl. dr. Žerjav predlaga amandman za izboljšanje sodnih zaporov, za katere so krediti povsem nezadostni zlasti v Bosni, Dalmaciji in Sloveniji. Ta amandman predvideva ustanovitev posebnega fonda, v katerega se stekaio presežki rezije in drugih dohodkov sodnih zaporov. Ta fond naj se obrabi za gradbo novih ter izboljšanje že obstoječih sodnih zaporov obenem pa tudi za izboljšanje položaja obsojencev. Minister pravde je tudi ta amandman sprejel.

Nadalje je posl. dr. Žerjav opozoril na

Nadalje je posl. dr. Žerjav opozoril na Brežice, kjer sploh ni sodnih zaporov. Zlasti neprijetno je tudi dejstvo, da ni zaporov v obsebnih krajih. Krivični finančni prestopki se vodijo k okrožnim sodiščem ter znašajo transportni stroški mnogo več, kakor bi veljali zapori. Poslanec dr. Žerjav je predlaga konkretno tudi amandman v prid zboljšanja prejemkov pazniškega in kazniškega osovja, pri čemer je minist. pravde izjavil, da bo proučil, v koliko obstoja za to finančna možnost.

Nato je povzel besedo zemljoradnik g.

Nato je povzel besedo zemljoradnik g. Voja Lazič. Med njegovim govorom je prišlo do ostrega prerekanja med ministrom pravde in opozicijo ki mu je očitala partizanstvo. Minister pravde Vučić je zatiral, da gre le za premetestvo po službeni potrebi. Opozicija je za zavračala, češ da se partizanstvo ki ga izvaja vlada, zagovarja vselej s službeno potrebo. V prečnanih krajih se odlašajo uradništvo, mesto nlega na postavljajo Srbijanci. Poslanec Košutić opozarja na razmere v Lepoglavi pri Zagrebu, kjer so vsi kazniški pazniki Srbijanci.

S tem je bila tudi razprava o pooblastilih ministrstvu pravde zaključena in na vrsto so prišli:

Nadalje je dr. Žerjav opozoril na veliko škodo, ki jo ima država od razdeljevanja brezplačnih cigaret in cigar, katerih vrednost znaša okoli 100 milijonov. Zahteval je, naj se s posebnim pravilnikom predpiše, kdo ima pravico do brezplačnih cigaret, zato naj se trafikantom poveča provizija. V mnogih krajih so veliki kapitalisti prevzeli veleprodajo tobaka in tobanih izdelkov, sami pa ne vrše posla in oddajajo veleprodajo v podnaje. To je škodljivo in je treba določiti da vrše veleprodajalci tobaka prodajo osebo v to svrbo je predlaga naslednji amandman:

»S 1. aprilom 1928 se ustavlja brez razlike izdajanje brezplačnega tobaka oziroma cigaret in cigar državnim in funkcijam in drugim osebam. Izjeme naj predpiše finančni minister z novim pravilnikom v soglasju s finančnim odborom. Prodajni odstotek (provizija) naj se trafikantom poveča z istim dnevom na 8%. S pravilnikom, ki ga ima finančni minister izdati najkasneje v roku treh mesecev po objavi tega zakona se imajo določiti predpisi, ki bodo zagotovili prvenstvo vojnim žrtvam za pridobivanje trafik in tudi možnost, da morejo dobiti v zakup glavna skladišča tobaka. Z istim pravilnikom je treba omejiti število malih prodajalcev tobaka v razmerju s številom konzumentov, dotičnega rajona. Nikdo ne more imeti veleprodaje tobaka, kdor sam v dotičnem kraju ne vrši tega posla.«

K čl. 70. odst. 3. ki govori o davčni prostosti novih hiš, je predlaga dr. Žerjav amandman, po katerem se imajo dodati besede: »Oprostitev novih hiš do tel določbi velja od 1. januarja 1926 za davek na hišno najemjino z vsemi državnimi dokladami.« Ta določba se nanaša na vse državne davke z vsemi dokladami katerih se oproščajo nova poslopja za dobo od 1. jan. do 31. marca 1927 ki je predstavljala vakuum v davčni oprostivni novih zgradb zaradi pogršne interpretacije zakona.

pooblastila ministrstva prosvete

Vsi govorniki so obsolali redukcisko politiko vlade, ki demontira ne samo nov ustanovljene ampak tudi že desetletja obstoječe srednješolske zavode. Zemljoradnik Voja Lazič je predvsem zahteval garancije za to, da bo vlada mesto ukinitve srednjih ustanov študentske šole. Dr. Ca kovac je obravnaval prosvetno politiko programatične strani in povdarjal, da redukcija srednjih šol nikakor ni potrebna. Pač pa bi bilo nujno potrebno, da posevč vlada večjo zaščitno prostorom, ki s ponekod skrajno neizgledni.

Dr. Žerjav se je v svojem govoru topil zavzel za ohranitev mariborskega gledališča povdarjajoč veliko kulturno vlogo, ki jo vrši ta ustanova ob državnim in narodnim maličnostni podpori, ki jo je uživalo doslej zelo lepe uspehe. Govornik apelira na prosvetnega ministra, naj upošteva nacionalni značaj mariborskega gledališča in tamošnje posebne razmere.

V svojem govoru se je dr. Žerjav bvil v vprašanem redukciji srednjih šol in izrazil svoje zadovoljstvo, da je minist. vendarle umaknil zloglasni člen 44, ki govori o redukciji fakultet. Posebno se je dr. Žerjav zavzel za ohranitev gimnazije v Murski Soboti kjer igra ta zavod v nacionalnem življenju izredno važno vlogo. Gimnazija je imela doslej 7 razredov, je da reducirana na 4 razrede. Peti, šesti in sedmi razred vzdržuje sedaj prebivalstvo samo. Apelirana na ministra, da to redukcijo popravi in predlaga tožeadni amandman.

Minister prosvete g. Grol je v svojem odgovoru naglašal, da je vraščanje gimnazije v provizorijem in da bo v najkrajšem času predložil skupščini zakon o srednjih šolah, s katerim bo to vraščanje definitivno urejeno. Iz inozemskega posojila je določenih 100 milijonov Din za popravila obstoječih in zgradbo novih šolskih poslopij.

Ureditev penzij za selske pismonoše

Lep uspeh posl. dr. Žerjava

Beograd, 20. marca. i. Minister pošte je sprejel amandman, ki mu ga je predlaga poslanec gosp. dr. Žerjav, s katerim se urejajo penzije poštinih provizionistov (selskih pismonoš) v Sloveniji in Dalmaciji. Sprejel je tega amandmana znači vsakekor velik uspeh. Zanimivo je, da je bil kredit za te penzije predviden že v letošnjem proračunu, da pa vlada ni poskrbela za izvršne odredbe, tako da je ostal kredit neizplačen. Tudi iz tega se vidi, kako pojmuje sedanjí režim skrb za najnižje državne uslužbence. S sprejetjem dr. Žerjavovega predloga je to vprašanje konkretno rešeno in bo s tem materijalni položaj težko prizadetih pismonoš znatno izboljšan.

Lep uspeh posl. dr. Žerjava

Beograd, 20. marca. i. Minister pošte je sprejel amandman, ki mu ga je predlaga poslanec gosp. dr. Žerjav, s katerim se urejajo penzije poštinih provizionistov (selskih pismonoš) v Sloveniji in Dalmaciji. Sprejel je tega amandmana znači vsakekor velik uspeh. Zanimivo je, da je bil kredit za te penzije predviden že v letošnjem proračunu, da pa vlada ni poskrbela za izvršne odredbe, tako da je ostal kredit neizplačen. Tudi iz tega se vidi, kako pojmuje sedanjí režim skrb za najnižje državne uslužbence. S sprejetjem dr. Žerjavovega predloga je to vprašanje konkretno rešeno in bo s tem materijalni položaj težko prizadetih pismonoš znatno izboljšan.

Beograd, 20. marca. i. Minister pošte

Beograd, 20. marca. i. Minister pošte je sprejel amandman, ki mu ga je predlaga poslanec gosp. dr. Žerjav, s katerim se urejajo penzije poštinih provizionistov (selskih pismonoš) v Sloveniji in Dalmaciji. Sprejel je tega amandmana znači vsakekor velik uspeh. Zanimivo je, da je bil kredit za te penzije predviden že v letošnjem proračunu, da pa vlada ni poskrbela za izvršne odredbe, tako da je ostal kredit neizplačen. Tudi iz tega se vidi, kako pojmuje sedanjí režim skrb za najnižje državne uslužbence. S sprejetjem dr. Žerjavovega predloga je to vprašanje konkretno rešeno in bo s tem materijalni položaj težko prizadetih pismonoš znatno izboljšan.

Beograd, 20. marca. i. Minister pošte

Beograd, 20. marca. i. Minister pošte je sprejel amandman, ki mu ga je predlaga poslanec gosp. dr. Žerjav, s katerim se urejajo penzije poštinih provizionistov (selskih pismonoš) v Sloveniji in Dalmaciji. Sprejel je tega amandmana znači vsakekor velik uspeh. Zanimivo je, da je bil kredit za te penzije predviden že v letošnjem proračunu, da pa vlada ni poskrbela za izvršne odredbe, tako da je ostal kredit neizplačen. Tudi iz tega se vidi, kako pojmuje sedanjí režim skrb za najnižje državne uslužbence. S sprejetjem dr. Žerjavovega predloga je to vprašanje konkretno rešeno in bo s tem materijalni položaj težko prizadetih pismonoš znatno izboljšan.

Beograd, 20. marca. i. Minister pošte

Beograd, 20. marca. i. Minister pošte je sprejel amandman, ki mu ga je predlaga poslanec gosp. dr. Žerjav, s katerim se urejajo penzije poštinih provizionistov (selskih pismonoš) v Sloveniji in Dalmaciji. Sprejel je tega amandmana znači vsakekor velik uspeh. Zanimivo je, da je bil kredit za te penzije predviden že v letošnjem proračunu, da pa vlada ni poskrbela za izvršne odredbe, tako da je ostal kredit neizplačen. Tudi iz tega se vidi, kako pojmuje sedanjí režim skrb za najnižje državne uslužbence. S sprejetjem dr. Žerjavovega predloga je to vprašanje konkretno rešeno in bo s tem materijalni položaj težko prizadetih pismonoš znatno izboljšan.

Beograd, 20. marca. i. Minister pošte

Beograd, 20. marca. i. Minister pošte je sprejel amandman, ki mu ga je predlaga poslanec gosp. dr. Žerjav, s katerim se urejajo penzije poštinih provizionistov (selskih pismonoš) v Sloveniji in Dalmaciji. Sprejel je tega amandmana znači vsakekor velik uspeh. Zanimivo je, da je bil kredit za te penzije predviden že v letošnjem proračunu, da pa vlada ni poskrbela za izvršne odredbe, tako da je ostal kredit neizplačen. Tudi iz tega se vidi, kako pojmuje sedanjí režim skrb za najnižje državne uslužbence. S sprejetjem dr. Žerjavovega predloga je to vprašanje konkretno rešeno in bo s tem materijalni položaj težko prizadetih pismonoš znatno izboljšan.

Beograd, 20. marca. i. Minister pošte

Beograd, 20. marca. i. Minister pošte je sprejel amandman, ki mu ga je predlaga poslanec gosp. dr. Žerjav, s katerim se urejajo penzije poštinih provizionistov (selskih pismonoš) v Sloveniji in Dalmaciji. Sprejel je tega amandmana znači vsakekor velik uspeh. Zanimivo je, da je bil kredit za te penzije predviden že v letošnjem proračunu, da pa vlada ni poskrbela za izvršne odredbe, tako da je ostal kredit neizplačen. Tudi iz tega se vidi, kako pojmuje sedanjí režim skrb za najnižje državne uslužbence. S sprejetjem dr. Žerjavovega predloga je to vprašanje konkretno rešeno in bo s tem materijalni položaj težko prizadetih pismonoš znatno izboljšan.

Beograd, 20. marca. i. Minister pošte

Beograd, 20. marca. i. Minister pošte je sprejel amandman, ki mu ga je predlaga poslanec gosp. dr. Žerjav, s katerim se urejajo penzije poštinih provizionistov (selskih pismonoš) v Sloveniji in Dalmaciji. Sprejel je tega amandmana znači vsakekor velik uspeh. Zanimivo je, da je bil kredit za te penzije predviden že v letošnjem proračunu, da pa vlada ni poskrbela za izvršne odredbe, tako da je ostal kredit neizplačen. Tudi iz tega se vidi, kako pojmuje sedanjí režim skrb za najnižje državne uslužbence. S sprejetjem dr. Žerjavovega predloga je to vprašanje konkretno rešeno in bo s tem materijalni položaj težko prizadetih pismonoš znatno izboljšan.

Beograd, 20. marca. i. Minister pošte

Beograd, 20. marca. i. Minister pošte je sprejel amandman, ki mu ga je predlaga poslanec gosp. dr. Žerjav, s katerim se urejajo penzije poštinih provizionistov (selskih pismonoš) v Sloveniji in Dalmaciji. Sprejel je tega amandmana znači vsakekor velik uspeh. Zanimivo je, da je bil kredit za te penzije predviden že v letošnjem proračunu, da pa vlada ni poskrbela za izvršne odredbe, tako da je ostal kredit neizplačen. Tudi iz tega se vidi, kako pojmuje sedanjí režim skrb za najnižje državne uslužbence. S sprejetjem dr. Žerjavovega predloga je to vprašanje konkretno rešeno in bo s tem materijalni položaj težko prizadetih pismonoš znatno izboljšan.

Beograd, 20. marca. i. Minister pošte

Beograd, 20. marca. i. Minister pošte je sprejel amandman, ki mu ga je predlaga poslanec gosp. dr. Žerjav, s katerim se urejajo penzije poštinih provizionistov (selskih pismonoš) v Sloveniji in Dalmaciji. Sprejel je tega amandmana znači vsakekor velik uspeh. Zanimivo je, da je bil kredit za te penzije predviden že v letošnjem proračunu, da pa vlada ni poskrbela za izvršne odredbe, tako da je ostal kredit neizplačen. Tudi iz tega se vidi, kako pojmuje sedanjí režim skrb za najnižje državne uslužbence. S sprejetjem dr. Žerjavovega predloga je to vprašanje konkretno rešeno in bo s tem materijalni položaj težko prizadetih pismonoš znatno izboljšan.

Beograd, 20. marca. i. Minister pošte

Beograd, 20. marca. i. Minister pošte je sprejel amandman, ki mu ga je predlaga poslanec gosp. dr. Žerjav, s katerim se urejajo penzije poštinih provizionistov (selskih pismonoš) v Sloveniji in Dalmaciji. Sprejel je tega amandmana znači vsakekor velik uspeh. Zanimivo je, da je bil kredit za te penzije predviden že v letošnjem proračunu, da pa vlada ni poskrbela za izvršne odredbe, tako da je ostal kredit neizplačen. Tudi iz tega se vidi, kako pojmuje sedanjí režim skrb za najnižje državne uslužbence. S sprejetjem dr. Žerjavovega predloga je to vprašanje konkretno rešeno in bo s tem materijalni položaj težko prizadetih pismonoš znatno izboljšan.

Beograd, 20. marca. i. Minister pošte

Beograd, 20. marca. i. Minister pošte je sprejel amandman, ki mu ga je predlaga poslanec gosp. dr. Žerjav, s katerim se urejajo penzije poštinih provizionistov (selskih pismonoš) v Sloveniji in Dalmaciji. Sprejel je tega amandmana znači vsakekor velik uspeh. Zanimivo je, da je bil kredit za te penzije predviden že v letošnjem proračunu, da pa vlada ni poskrbela za izvršne odredbe, tako da je ostal kredit neizplačen. Tudi iz tega se vidi, kako pojmuje sedanjí režim skrb za najnižje državne uslužbence. S sprejetjem dr. Žerjavovega predloga je to vprašanje konkretno rešeno in bo s tem materijalni položaj težko prizadetih pismonoš znatno izboljšan.

Beograd, 20. marca. i. Minister pošte

Beograd, 20. marca. i. Minister pošte je sprejel amandman, ki mu ga je predlaga poslanec gosp. dr. Žerjav, s katerim se urejajo penzije poštinih provizionistov (selskih pismonoš) v Sloveniji in Dalmaciji. Sprejel je tega amandmana znači vsakekor velik uspeh. Zanimivo je, da je bil kredit za te penzije predviden že v letošnjem proračunu, da pa vlada ni poskrbela za izvršne odredbe, tako da je ostal kredit neizplačen. Tudi iz tega se vidi, kako pojmuje sedanjí režim skrb za najnižje državne uslužbence. S sprejetjem dr. Žerjavovega predloga je to vprašanje konkretno rešeno in bo s tem materijalni položaj težko prizadetih pismonoš znatno izboljšan.

Beograd, 20. marca. i. Minister pošte

Beograd, 20. marca. i. Minister pošte je sprejel amandman, ki mu ga je predlaga poslanec gosp. dr. Žerjav, s katerim se urejajo penzije poštinih provizionistov (selskih pismonoš) v Sloveniji in Dalmaciji. Sprejel je tega amandmana znači vsakekor velik uspeh. Zanimivo je, da je bil kredit za te penzije predviden že v letošnjem proračunu, da pa vlada ni poskrbela za izvršne odredbe, tako da je ostal kredit neizplačen. Tudi iz tega se vidi, kako pojmuje sedanjí režim skrb za najnižje državne uslužbence. S sprejetjem dr. Žerjavovega predloga je to vprašanje konkretno rešeno in bo s tem materijalni položaj težko prizadetih pismonoš znatno izboljšan.

Beograd, 20. marca. i. Minister pošte

Beograd, 20. marca. i. Minister pošte je sprejel amandman, ki mu ga je predlaga poslanec gosp. dr. Žerjav, s katerim se urejajo penzije poštinih provizionistov (selskih pismonoš) v Sloveniji in Dalmaciji. Sprejel je tega amandmana znači vsakekor velik uspeh. Zanimivo je, da je bil kredit za te penzije predviden že v letošnjem proračunu, da pa vlada ni poskrbela za izvršne odredbe, tako da je ostal kredit neizplačen. Tudi iz tega se vidi, kako pojmuje sedanjí režim skrb za najnižje državne uslužbence. S sprejetjem dr. Žerjavovega predloga je to vprašanje konkretno rešeno in bo s tem materijalni položaj težko prizadetih pismonoš znatno izboljšan.

Beograd, 20. marca. i. Minister pošte

Beograd, 20. marca. i. Minister pošte je sprejel amandman, ki mu ga je predlaga poslanec gosp. dr. Žerjav, s katerim se urejajo penzije poštinih provizionistov (selskih pismonoš) v Sloveniji in Dalmaciji. Sprejel je tega amandmana znači vsakekor velik uspeh. Zanimivo je, da je bil kredit za te penzije predviden že v letošnjem proračunu, da pa vlada ni poskrbela za izvršne odredbe, tako da je ostal kredit neizplačen. Tudi iz tega se vidi, kako pojmuje sedanjí režim skrb za najnižje državne uslužbence. S sprejetjem dr. Žerjavovega predloga je to vprašanje konkretno rešeno in bo s tem materijalni položaj težko prizadetih pismonoš znatno izboljšan.

Beograd, 20. marca. i. Minister pošte

Beograd, 20. marca. i. Minister pošte je sprejel amandman, ki mu ga je predlaga poslanec gosp. dr. Žerjav, s katerim se urejajo penzije poštinih provizionistov (selskih pismonoš) v Sloveniji in Dalmaciji. Sprejel je tega amandmana znači vsakekor velik uspeh. Zanimivo je, da je bil kredit za te penzije predviden že v letošnjem proračunu, da pa vlada ni poskrbela za izvršne odredbe, tako da je ostal kredit neizplačen. Tudi iz tega se vidi, kako pojmuje sedanjí režim skrb za najnižje državne uslužbence. S sprejetjem dr. Žerjavovega predloga je to vprašanje konkretno rešeno in bo s tem materijalni položaj težko prizadetih pismonoš znatno izboljšan.

Beograd, 20. marca. i. Minister pošte

Beograd, 20. marca. i. Minister pošte je sprejel amandman, ki mu ga je predlaga poslanec gosp. dr. Žerjav, s katerim se urejajo penzije poštinih provizionistov (selskih pismonoš) v Sloveniji in Dalmaciji. Sprejel je tega amandmana znači vsakekor velik uspeh. Zanimivo je, da je bil kredit za te penzije predviden že v letošnjem proračunu, da pa vlada ni poskrbela za izvršne odredbe, tako da je ostal kredit neizplačen. Tudi iz tega se vidi, kako pojmuje sedanjí režim skrb za najnižje državne uslužbence. S sprejetjem dr. Žerjavovega predloga je to vprašanje konkretno rešeno in bo s tem materijalni položaj težko prizadetih pismonoš znatno izboljšan.

Beograd, 20. marca. i. Minister pošte

Beograd, 20. marca. i. Minister pošte je sprejel amandman, ki mu ga je predlaga poslanec gosp. dr. Žerjav, s katerim se urejajo penzije poštinih provizionistov (selskih pismonoš) v Sloveniji in Dalmaciji. Sprejel je tega amandmana znači vsakekor velik uspeh. Zanimivo je, da je bil kredit za te penzije predviden že v letošnjem proračunu, da pa vlada ni poskrbela za izvršne odredbe, tako da je ostal kredit neizplačen. Tudi iz tega se vidi, kako pojmuje sedanjí režim skrb za najnižje državne uslužbence. S sprejetjem dr. Žerjavovega predloga je to vprašanje konkretno rešeno in bo s tem materijalni položaj težko prizadetih pismonoš znatno izboljšan.

Beograd, 20. marca. i. Minister pošte

Beograd, 20. marca. i. Minister pošte je sprejel amandman, ki mu ga je predlaga poslanec gosp. dr. Žerjav, s katerim se urejajo penzije poštinih provizionistov (selskih pismonoš) v Sloveniji in Dalmaciji. Sprejel je tega amandmana znači vsakekor velik uspeh. Zanimivo je, da je bil kredit za te penzije predviden že v letošnjem proračunu, da pa vlada ni poskrbela za izvršne odredbe, tako da je ostal kredit neizplačen. Tudi iz tega se vidi, kako pojmuje sedanjí režim skrb za najnižje državne uslužbence. S sprejetjem dr. Žerjavovega predloga je to vprašanje konkretno rešeno in bo s tem materijalni položaj težko prizadetih pismonoš znatno izboljšan.

Beograd, 20. marca. i. Minister pošte

Beograd, 20. marca. i. Minister pošte je sprejel amandman, ki mu ga je predlaga poslanec gosp. dr. Žerjav, s katerim se urejajo penzije poštinih provizionistov (selskih pismonoš) v Sloveniji in Dalmaciji. Sprejel je tega amandmana znači vsakekor velik uspeh. Zanimivo je, da je bil kredit za te penzije predviden že v letošnjem proračunu, da pa vlada ni poskrbela za izvršne odredbe, tako da je ostal kredit neizplačen. Tudi iz tega se vidi, kako pojmuje sedanjí režim skrb za najnižje državne uslužbence. S sprejetjem dr. Žerjavovega predloga je to vprašanje konkretno rešeno in bo s tem materijalni položaj težko prizadetih pismonoš znatno izboljšan.

Beograd, 20. marca. i. Minister pošte

Beograd, 20. marca. i. Minister pošte je sprejel amandman, ki mu ga je predlaga poslanec gosp. dr. Žerjav, s katerim se urejajo penzije poštinih provizionistov (selskih pismonoš) v Sloveniji in Dalmaciji. Sprejel je tega amandmana znači vsakekor velik uspeh. Zanimivo je, da je bil kredit za te penzije predviden že v letošnjem proračunu, da pa vlada ni poskrbela za izvršne odredbe, tako da je ostal kredit neizplačen. Tudi iz tega se vidi, kako pojmuje sedanjí režim skrb za najnižje državne uslužbence. S sprejetjem dr. Žerjavovega predloga je to vprašanje konkretno rešeno in bo s tem materijalni položaj težko prizadetih pismonoš znatno izboljšan.

Beograd, 20. marca. i. Minister pošte

Beograd, 20. marca. i. Minister pošte je sprejel amandman, ki mu ga je predlaga poslanec gosp. dr. Žerjav, s katerim se urejajo penzije poštinih provizionistov (selskih pismonoš) v Sloveniji in Dalmaciji. Sprejel je tega amandmana znači vsakekor velik uspeh. Zanimivo je, da je bil kredit za te penzije predviden že v letošnjem proračunu, da pa vlada ni poskrbela za izvršne odredbe, tako da je ostal kredit neizplačen. Tudi iz tega se vidi, kako pojmuje sedanjí režim skrb za najnižje državne uslužbence. S sprejetjem dr. Žerjavovega predloga je to vprašanje konkretno rešeno in bo s tem materijalni položaj težko prizadetih pismonoš znatno izboljšan.

Beograd, 20. marca. i. Minister pošte

Beograd, 20. marca. i. Minister pošte je sprejel amandman, ki mu ga je predlaga poslanec gosp. dr. Žerjav, s katerim se urejajo penzije poštinih provizionistov (selskih pismonoš) v Sloveniji in Dalmaciji. Sprejel je tega amandmana znači vsakekor velik uspeh. Zanimivo je, da je bil kredit za te penzije predviden že v letošnjem proračunu, da pa vlada ni pos

Naši kraji in ljudje

Z nedeljske manifestacije v Ljubljani

Stjepan Radić in Svetozar Pribičević govorita z balkona Kazine.

Spodaj: Skupno kosilo v Kazini. V sredini med g. Radićem in Pribičevićem predsednik Kazine poslanec doktor Kramer.

Razlogi nameravanega obdavčenja samcev v naši državi

Zanimive izjave ministra za narodno zdravje

Odkar je minister za narodno zdravje dr. Dobra Gerasim Popović v izjavi napram novinarjem napovedal, da bo obdavčil vse samce, ki jih je v naši državi mnogo in premnogo, se je samcev, ne samo trdovratnežev, marveč tudi vdovcev in ločenec poltiti strah, kako bodo poleg raznih drugih davčin vzdržali še tribun za svoje samsko življenje. Minister je v zadnjem času prejel iz vseh krajev države toliko pismenih povpraševanj, da se je čutil doznega, da svoj projekt javno obrazloži, kar je v nedeljo storil v obsežnem intervjuu s sodrudnico »Politike«. Ker so njegova izvajanja prav zanimiva, jih posnemamo v naslednjem:

Izumiranje žive sile.

— Ko sem stavil tozadevni zakonski predlog sem stal na stališču, da naj zdravi in gospodarsko močnejši plačajo ta davek v denariu, nikakor pa, da bi gospodarsko slabši plačali davek s svojim zdravjem. Živimo v takih higijenskih, socialnih in gospodarskih razmerah da mora družba štiti vse gospodarsko šibke sloje. Razen tega nam to diktirajo tudi višji nacionalni interesi, ker statistika izkazuje stalen deficit v pogledu porodov, dočim smrtnost narašča. Ta deficit žive sile, to je največja izguba, nacionalna in gospodarska! Število porok se od leta do leta manjša, posebno po svetovni vojni, tako da nas sedanje stanje lahko navdaja s skrbinjo. Vedno manj je porodov, vedno več pa ločitev zakona. Statistika izkazuje 3 % neporočenih v starosti od 30 do 50 let. Smatram to razdobje za vitalno moč, ki daje možem socialne in gospodarske pogoje za ženitev. Število rojstev znaša sedaj okrog 30 % na tisoč prebivalcev, toda ta odstotek se manjša od leta do leta. Kar je, žalobno, pojav v vsej Evropi. A dočim se Evropa prizadeva, da izgubo nadoknadi z znižanjem smrtnosti, je pri nas še tako stanje, da rojstva padajo, a smrtnost se povečuje. Število otrok v posameznih rodbinah pa, da izmed 100 obitelji jih je po 20 brez otrok, po 22 z 1 otrokom, po 24 pa z dvema otrokoma — in tako gre to razmerje vedno nize: rodbin s štirimi ali petimi otroki je komaj 14 %.

Mrtev kapital.

Jasno kaže statistika, da tudi pri nas narašča težnja, da se število otrok omeji na dva. Pri takim stanju stvari predstavljajo vsi samci, vstevši vdovce in ločence, mrtev kapital, ki tekom njihovega življenja požira sam sebe, ne da bi zapustil nadomestitev, čeprav so dolžni, da se družbi odloži za svoje življenje. Z nacionalnega vidika se mora vsak zakonski par oddolžiti narodu s tremi otroki; dvoje za nadomestitev in enega za plus v populaciji.

Smrtnost je, kakor sem omenil, pri nas izredno velika. Vzroki so razni: predvsem nezadostna higijenska prosvetčenost in nehigijensko življenje. Naš naraščaj je vedno šibkejši, brez odpornosti, krajkoga življenja, nesposoben za šolo v šolskih letih, nesposoben za vojsko v mladeniških letih. Da se vsi ti vzroki odklonijo, sem smatral, da se bo to dalo doseči (razen vsega drugega) s posebnim zakonom, ki naj obdavči socialno boljše situirane, gospodarsko močnejše, in da se s temi sredstvi ustvari možnost podpiranja šibkejših. Potemtakem naj bi obdavčenje samcev, vdovcev, ločencev in nerodcev imelo nalogo: da pomnoži število zdravih zakonov, da zniža število ločitev in nezakonske dece, da poveča število otrok v obitelji, da se zaščiti gospodarsko in

socialno slabši, posebno matere in otroci, in da se higijenske razmere čimbolj izboljšajo.

Kdo bo plačeval samski davek?

Gospodarska beda ne bi bila izgovor za krivico novega obdavčenja. Ravno siromašnejši sloj se zgoraj ženijo večinoma pred 30 letom. Siromašnejši sloji imajo več smisla za socialno življenje in vidijo v otrokih nadaljevanje svojega življenja, svoje življenske moči. Zaradi tega siromašni sloj vobče niti ne bi bili prizadeji z novim davkom, ki bo progresiven. Najbolj bodo obdavčeni samci v starosti od 30 do 50 let, ki so premožni in hočejo svobodno živeti v udobnosti, ker nikakor nečejo sodelovati pri tormiranju človeške družbe.

Samske ženske ne bodo obdavčene. Od žen ne moremo zahtevati, da bi plačale davek, čeprav so neporočene, vdove ali ločene. To stališče opravičuje današnji položaj žene, ki niso samostojni socialni faktorji. Po obstoječih zakonih po socialnih in cerkvenih predpisih je mož glavni faktor in on mora nuditi zaščito ženi, posebno materi, nadajte otroku, ker na materi in otroku temelji narod in država.

»Koliko imate otrok?« ...

Moj zakonski predlog odobravajo oni, ki se z naraščajem oddoljujejo človeški družbi, in oni, ki zahtevajo, da jih družba zaščiti. Pri nas so, žalobno, rodbinam z otroki vrata povsod zaprta. Ako starši iščejo stanovanje ali službo, najprej naletijo na vprašanje: »Koliko imate otrok?« ... Namesto da bi število dece v obitelji bila odlika rodbine in njena čast, — namesto, da bi družba podpirala in štela starše z otroki, jim onemogoča življenje, jim ustvarja težave in jih tišči v vedno večjo bedo in pobitost.

Ako opazujemo vsakdanje polave, ki se registrirajo v našem tisku, od najnavadnejših psihopatoloških dogodkov do najtežjih zločinov in samomorov, kar je poleg drugega posledica nezadostne higijenske kulture in zaščite slabih, tedaj se moramo zavdati, da bo novo obdavčenje imelo na-

Predsedstvo Zveze slovenskih obrtnih zadrug ob 25letnici. V sredini (tretji od leve) predsednik g. Josip Rebek, ključavničarski mojster v Ljubljani.

logo, da odpravi tudi te hude socialne pojave.

Minister bo v kratkem izdelal osnutek zakona.

Novo obdavčenje bi prineslo 20 do 30 milijonov dinarjev. Ker pa je progresivno in navezano na celokupno delo bi v administrativnem pogledu bržčas ne bilo aktivno. Zato sem mislil, da naj bi se ta davek poveča in zvezel z drugim davkom posebno za povečanje trošarine na alkohol in tobak, ker ta dva najbolj škodujeta zdravju. To bi bilo upravičeno in korist bi bila dvojnaka. Svoj zakonski predlog sem nameraval provesti potom amandmana. Zaenkrat pa je bil ta amandman k fin zakonu izpuščen. Toda ne zato, ker ga kompetentni faktorji ne bi odobrvali. Vs se strinjamo, da je treba samce, nerodce, vdovce in ločence obdavčiti. Toda povziranje cene in trošari ne tobaku in alkoholu bi v sedanjih gospodarskih razmerah bilo težko provesti. Glede na to in posebno še zaradi pomankljajev časa in najbolj zaradi velike važnosti projekta sem zaenkrat pridržal novo odredbo, zato pa bom ob prvi primerni priliki izdelal specialen zakonski projekt in ga predložil Narodni skupščini.

Liubezen v Glavnjači

Mnogi mislijo, da se v zaporih čujejo samo odmevi obupa in kesanja in da v zaklenjenih celicah ne more vzkliti nežna bilka ljubezni, ki potrebuje solnce in svobodo. In vendar se je v zloklasi Glavnjači razvila zadnje čase orav čudna ljubezenska idila o kateri smo kratko že poročali a so zanimive podrobnosti šele zdaj prodrle v javnost. Razvila se je ljubezen med známim Simeonom Stepicem, ki je bil pred mesecem zaradi velikih poneverb državnega denarja obsojen na 20 let težke ječe, in med Kalino Kocičevo, ki se nahaja v Glavnjači zaradi umora svoje prijateljice Marije Bankovičeve.

Zadeva Kaline Kocičeve je znana in dovolj značilna za današnje razmere. Kalino je njena prijateljica Marija Stankovičeva nagovorila da se je vdala nekemu moškemu. Za stvar pa je izvedel Kalinin mož in nastal je velikanski ropir. Da opere svojo omadeževano čast, je Kalina — baje na možovo zahtevo — umorila zvodnico Marijo Stankovičovo. Zaradi tega zločina je bila Kalina že lani obsojena na leto dni zavora — toda kasacijsko sodišče je pred mesecem razveljavilo sodbo in zdaj se od ponedeljka dalje vrši ponovna razprava pred beograjskim sodiščem.

Kakor zdaj prihaja na dan se je Ka-

lina Kocičeva v zaporu smrtno zaljubila v Simeona Stepica. Navzlic vsej pozornosti ječarjev ji je uspelo vtihotapiti v Stepičevo celico 87 ljubavnih pism obsegajočih cele pole. V teh pismih je razkriva Stepiču svojo breznadno ljubezen zaradi katere je trpela bolj kakor zaradi kazni. Opremljala jih je celo z lastnoročnimi ilustracijami. Stepič ji je odgovarjal istotako z obsežnimi pismi — dokler ni preiskovalni sodnik izvolil korespondence in zapečatil to zanimivo ljubezensko idilo v Glavnjači. Korespondenca ki je bila vsa zaplenjena bo zdaj pri novi razpravi proti Kalini Kocičevi služila kot material za ocenitev njenega značaja ki igra izredno važno vlogo v tem zapletenem procesu.

Dve veliki poneverbi državnega denarja

Seif davčnega urada v Beli Crkvi poneveril 950.000 Din. — Knjižgovodja v ministrstvu ver pobeignil s 500.000 Din.

Kakor smo že včeraj kratko poročali, so v davčnem uradu v Beli Crkvi razkrili ve- liko poneverbo Gire za nekaj 950.000 Din.

O tem, da n. pri davčnem uradu vse v redu, se je že dalj časa šušljalo. Vendar ni bilo nikogar ki bi energično posegel vmes, ker so se vsi bali davčnega upravitelja. Šele ko je bil ta premeščen in je bil na njegovo mesto metovan nov sef, so začele prihajati prijave. Novi sef je takoj uvel preiskavo in obvestil o dogodku Glavno komisijo v Beogradu.

Pri preiskavi se je hitro ugotovilo, da manjka v bagajni 500.000 Din. Aretirani so bili davčni uradniki Josip Svarcov, Ivan Dragomanič in bivši sef davčnega urada Adalbert Batorič. Pričakuje se še več aretacij, ker domnevajo, da so zapletene v poneverbo tudi neke osebe ki so takoj po razkritju poneverbe pobeignile iz Bele Crkve.

Štisto kakor v Beli Crkvi so odkrili tudi v Beogradu veliko poneverbo v znesku 500 tisoč Din. in sicer v ministrstvu ver.

Te dni so se v imenovanem ministrstvu znenada pojavili uradniki fin ministrstva ter izvršili revizijo knjižgovodstva. Že pri prvih posvkih so dognali da vlada v od- delku silen nered. Na splošno začudenje su- ugotovili, da znaša primanjkljaj okoli pol milijona dinarjev.

Ko je ministrstvo ver hotelo prileti knji- govodjo računovodstva Fasilita Aranjelovića, osumljenega da je zakrivil poneverbo, se je izkazalo da je pribežni proti Ni- šu v družbi s pevko Ružico Živkovičovo. Policija je za parkom takoj zdala tiralico Aranjelović je bil v beograjskih krogih kaj znana osebnost. Uživati je sloves veli- kega heroja iz svetovne vojne. Odkrivan-

Zaupno vprašanje!

Štirnje je da siate ure se boste dali v poročilo novoudu čeprev in sem moglo nekaj prinesiti. Da sloba ne? Enostavno a raskoga, ker siate ure novoudu ne morete soupati? Kako morete potem dopustiti, da se pare vate lino perite in vrate. Crepe in vrate a novoudu miam ali maly vreditim pravimam vreditim? Vitas nega se postojajo prava... rnu šnege parisa se dobro vnitroge prelnega sredstva. Eur šemčimo vsm. da vce, ker bremce čilo vodo prenese ludi. Eur čnato ap- vporne kod. Eur scililo se vnitro družinatega perite primarno pravo sredstvo. Ruzo.

Rever Brothers Ltd

je bil s Karagjorgjevičevu zvezdo in z zvezdo Legije časti V zadnjem času se je udal ponočnjaštvu ter je bil najbolj vnet iskovalec kabareta »Mira« kjer se je smrtno zaljublil v pevko Živkovičevu.

Čudna afera Rusinje s tujim otrokom

Pred novosadskim okrožnim sodiščem se je v ponedeljek obravnavala nenavadno čudna zadeva. Na zatočni klopi je sedela Rusinja Tatjana Voskresenska, ki si je pri- svojila tujega otroka, da bi na ta način prisilila nekoga znanega novosadskega in- dustrijalca k poroki.

Tatjana Voskresenska, rojena Petišinska, doma iz Taškenta v Turkestanu, je v letu 1920 z večjim transportom ruskih beguncev prispela v našo državo in se nase- lila v Novem Sadu. Ker ni imela sredstev za vzdrževanje, je iskala službe in dobila zaposlitev v tovarni šampanjca »Pruško- gorca«. Eden izmed glavnih lastnikov te tovarne je Gjura Adamović splošno znani novosadski industrijalec. Čeprav je gospé Tatjana dni njenih lepša poltovica že minila, li je vendar uspelo, da je v Gjuri Adamo- viću vzbudila simpatije, ki so se polagoma izpremenile v ljubezen. Toda ti ljubavni odnosi so bili prekinjeni na nenavaden način, ki je Tatjano spravil v zapor.

Prvo poznanstvo Rusinje Tatjane in in- dustrijalca Adamovića datira iz l. 1922. Adamović se je prav resno zaljublil v Ta- tjano ter ji oskrbeli stanovanje, kamor je zahajal na obisk. To stanje je trajalo leto dni, ko je končno Tatjana tepega dne pre- senčila industrijalca z razodetjem, da je v blagoslovljenem stanju in da smatra za potrebno, da se oddalji iz Novega Sada in preseli v kako drugo mesto da tam pričaka porod. Kakor zatrjuje, se je sporazume- la z Adamovičem, da po porodu sklenea zakonsko zvezo in so se v tem pogledu že vršile nekatere priprave.

Res je industrijalec Adamović dal Tatja- ni 35.000 Din in odpotovala je v Zagreb, kjer pa se ni dolgo zadrževala, marveč se je odpravila da je v Ruško Slatino, od- kod se je po dveh mesecih zopet vrnila v Zagreb. Tu se je podala v porodnišnico in je prosila, naj ji izroči kakakga siro- mašnega novorojenčka, ki ga hoče vzeti za svojega. Uspelo ji je dobiti v svojo skrb nezakonskega otročička služkinje Brande- šičeve, starega dva meseca. S tem pridri- ljenim novorojenčkom se je Tatjana vrni- la v Novi Sad in otročička predstavila »očetu«. Toda zadeva se je kmalu poja- nila.

Sorodnike industrijalca Adamovića je afera silno revoltirala. Nagovorili so Ada- moviça, da je odpotoval v inozemstvo, na- kar je njegov brat Steva odvetnik, raz- krinkal skandal in Tatjano prijavil policiji, ki je žensko aretirala. Otrokova mati Din- ka Brandešičeva je bila pozvana v Novi Sad, kjer je pred policijo izpovedala, da je Tatjana prišla k njej v porodnišnico, da ji izroči otroka. Policija je otročička vrnila pravi materi, a Tatjana je dober mesec dni presedela v preiskovalnem zaporu, na- kar so jo zopet izpustili na svobodo, a dr- žavni pravdnik je medtem zbiral podatke o Tatjanini slepariji.

Glavna razprava je v ponedeljek potekla silno živahno. Senat je smatral, da je ob- tožena Tatjana Voskresenska zagrešila sa- mo to, da je prevzela nezakonsko dete Brandešičeve, ne da bi o tem obvestila ob- last. Sleparije pa ni zagrešila. V motivaci- ciji sodbe sodišče posebno povdarja, da je Gjura Adamović, ki je dalje časa gojil od- nošaje z obtoženko, pač moral vedeti, ali se nahaja v blagoslovljenem stanju. Tatja- na je bila zaradi prvega prestopka obso- jena samo na dva meseca in ima odslužiti samo še štiri tedne.

Sivi ali drap
Din 189.-
VOJKA
(Bivša Mahrova Šola).

Iz Kranja

«Golgota» na kranjskem odru. V četrtek in nedeljo bo vprizoril Oder Tučič...

Iz Trbovelj

«Predvajanje «Casanova» v Novem domu je doseglo velik uspeh, osobito ker je spremljal film salonski orkester...

Mali Lovro z velikim bankovcem

Ljubljana, 20. marca. Mali Lovro je eden izmed tistih predmetnih otrok, ki se pade po cete dneve po ulicah...

Davi je nekdo naprosil Lovreka, da mu na cizah odpelje iz Šiške v mesto večji čeber Lovro...

Ves poparjen jo je pobral Lovro zopet na ulico, kjer ga je, opozoren po uradniku Kreditne banke res že pričakoval stražnik...

Čin, navzlic temu, da je še pred kratkim posejal pomožno solo za manj nadarjene otroke...

Deset obupanih eksperimentov vesele Maričke

Ljubljana, 20. marca. Marička je znana samomorilna kandidatinja, ki dela preglednice svojim občudovalcem...

Sport

Zagrebski cross country. Kot moštvo zmagal Marathon, kot poseameznik Predanić (ASK).

Nadaljevanje prvenstvenih tekem LNP v Ljubljani se od gra prihodnje nedelje, 25. t. m. IV. kot pomladanskih prvenstvenih tekem...

Gospodarstvo

Svetovno hmeljsko tržišče in Jugoslavija

Kmetijsko ministrstvo je te dni izdalo monografijo o kulturi hmelja v naši državi, ki jo je spisal naš ožji rojak gosp. Josip Teržan...

Table with 4 columns: Leto, Skupaj, Slovenija, Bačka. Rows for years 1920-1927.

Povod za tako veliko razširjenje so bile predvsem visoke cene hmelja v letih 1925 in 1926...

Naša država mora 98 % svoje produkcije hmelja izvažati. Izvoz je znašal v posameznih letih: l. 1920. 10.815 q...

Svetovni konzum hmelja znaša po zadnjih podatkih 1.141.950 q, od česar pripade na Evropo 907.650 q...

V vseh navedenih državah se zahteva tudi naš hmelj, posebno v Švici, Italiji, Španiji, na Japonskem, v Indiji in v Avstraliji...

Za produkcijo piva uvažajo naše pivovarne polovico hmelja iz inozemstva in to po večini žateški hmelj...

te, v Španiji 5 zlatih pezov, dočim je edino v Italiji in Nizozemski uvoz hmelja carine prost.

Interesantni so podatki študije glede produkcijskih stroškov za 100 kg suhega hmelja, ki znašajo po računu kmet, ministrstva 2800 Din...

— Pred končno rešitvijo vprašanja industrijskih obveznic. Predstavniški Centralne industrijskih korporacij so v ponedeljek obiskali finančnega ministra dr. Markovića...

— Hrvatsko-slavonska zemaljska hipotekarna banka — odslej Jugoslavenska eskomptna in hipotekarna banka.

— Redna glavna skupščina Hmeljarskega društva za Slovenijo se bo vršila v nedeljo, 25. t. m. ob pol 9 dopoldne v Roblekovih dvoranah v Zalcu...

— Sprehlemba zakona o prometnem oboju. Posebna komisija prometnega ministrstva je pod predsedništvom gosp. Leonida Frančiča...

— Konkurz je razglašen o imovini Ivana Lovrića, posestnika in trgovca v Toplicah pri Novem mestu...

— Fuzija dveh ogromnih telegrafskih podjetij v Angliji. Dve največji angleški podjetji za telegrafsko in kabelsko službo Eastern and Associated Telegraph Comp in Marconi Wireless Telegraph Comp sta se združili...

— Dobave. Direkcija državnega rudnika v Velenju sprejema do 4. aprila ponudbe glede dobave barv in firmaza ter glede dobave 500 kg katrana...

Na negovanje kože na obrazu

boste, kako ji — iz ta crema. Nivea-cremo in prepračili se. Namažite si kožo vsak dan z se ohrani lepa, sveža in mlada...

Nivea-crema.

govale po 58 — 57. Med bančnimi vrednotami se je Hipotekarna po odbitku kupona trgovala po 59 — 60 Kredita se je zopet nekoliko okrepila...

Devize in valute. Ljubljana. Amsterdam 0 — 22.89, Berlin 13.585 — 13.615 (13.60), Bruselj 0 — 7.926, Budimpešta 9.925 — 9.955 (9.94), Curih 1093.5 — 1096.5 (1095), Dunaj 0 — 8.011...

— Efekti. Ljubljana. Celjska 164 — 0, Ljubljanska kreditna 135 — 0, Prastrediona 800 — 0, Kredični zavezi 155 — 0...

— Blagovna tržišča. Na nürnbergskem hmeljskem tržišču je pretekli teden znašal dovoz 80 bal, prodanih pa je bilo 320 bal. Kupoval se je predvsem hallertauski in württemberški hmelj...

Ljubljanska blagovna borza (20. t. m.) Le s: Tendence nespremenjena. Zaključnih je bilo 6 vagonov, in sicer 4 vagoni tramov merkantilnih, 3/4-6/8, 4-11 m...

Novosadska blagovna borza (20. t. m.) Tendence stalna. Pšenica: baška, 78-79 kg 340 — 345; baška, 77-78 kg 342.5 — 347.5; banaška, 78-79 kg 337.5 — 342.5...

Dunajska borza za kmetijske proizvode (19. t. m.) Po sobotnemu nadaljnjemu dvigu tečajev so se cene pri čvrsti tendenci nekoliko ustalile. Čeprav promet ni bil tako znan...

Dunajski goveji sejem (19. t. m.) Dogov 2577 komadov, od tega 200 iz Jugoslavije. Pri slabem prometu so cene ostale nespremenjene. Za kg živje teže notirajo: voli I. 1.55 — 1.85 (izjemno 1.90 — 2.05)...

Vremensko poročilo

Table with columns: Kraj, Cas, Barom, Temper, Vel vloga, Smer vetra, Oblačn, Padavine. Rows for Ljubljana, Maribor, Zagreb, Beograd, Sarajevo, Skopje, Dubrovnik, Split, Praha.

Borze

20. marca. Na ljubljanski borzi je bil danes devizni promet precej živahen. V devizah na New York, Trst in Budimpešto je krila potrebo...

Iz življenja in sveta

Stoletni Ibsen

Nova Marconijeva iznajdba

Glasom lastnih izjav se je Marconiju posrečilo iznači nov velepomemben način za predajanje vesti potom brezžične telegrafije in telefonije, ki bo znatno pocenil oddajo, zlasti za velike prekomorske razdalje. Po poročilih angleških listov snuje Marconi novo delniško družbo, ki bo popolnoma monopolizirala brezžični promet za ves svet. Monopol bo pridržan anglosaskemu svetu: Angliji in Ameriki. Nova družba bo prevzela vse patente stare Marconijeve družbe ter vsa angleška kabelska podjetja. Delnice Marconijeve družbe so v ceni znatno poskočile in se na londonski borzi kupujejo za vsako ceno.

Trgovina s papeškimi dovoljenji za ločitev zakona

Pariška policija je prišla na sled posebne vrste prevari, ki jo je že precej časa vršil v pariških cerkvenih krogih splošno znani grof Pallier.

Pobožni grof je vernim Francozom prodajal izvirna papeška dovoljenja za ločitev in razveljavljenje zakona. Vsako dovoljenje je veljalo 25.000 frankov in posel grofa Palliera, ki je bil nameščen v pisarni pariškega nadškofa kardinala Duboisa, je cvetel, kakor ne kmalu kateri. Kancelarju nadškofa se je že nekoliko časa zdelo čudno, kako da

prihajajo iz dovoljenja za ločitev zakona, ne da bi bil nadškofijski ordinarijat napravil v večini zadev kakršnokoli vlogo. Po daljšem preiskovanju se mu je posrečilo dokazati, da je grof Pallier sam na lastno pest pošiljal v Rim prošnje za ločitev zakona, ki jih je bil opremil s kardinalovim pečatom in podpisom. Na vse te ponarejene vloge je najvišje cerkveno sodišče točno poslalo dovoljenje za ločitev zakona in grof Pallier je zaslužil prav lepe denarce.

Kakor je policija dognala, je čedni grof ta lahko zaslužni denar razsipaval in tratil z deklicami lahke vrste. Policija je sedaj napravila prijetnemu življenju konec in grofa zaprla. Ločenci, ki so se na temelju pravih dovoljenj zopet poročili, pa bodo morali najbrž zapustiti svoje nove boljše polovice.

Garibaldi — fašisti

Svoječasno so fašisti odstranili z Garibaldijevega spomenika znak svobodomislecev. Toda to jim ni zadostovalo. Sedaj so stavili namesto tega znaka na spomenik fašistični znak, namreč fašistični sveženj, knjigo in puško. Napisi na spomeniku se sedaj glasi: «Vodji rdečih srajc — črne srajce. Postavili prostozidarji, popravili pa fašisti.»

Filchner se vrača

Iz Kalkute poročajo, da je dospel nemški potovalec Filchner z vsem svojim spremstvom srečno v mesto Leh na Kašmirskem, odkoder se bo vrnil po še nedoločeni poti v Evropo. Pred nekaj meseci je vzbudil njegova ekspedicijska velika pozornost ko so poročali, da so Filchnerja z vso družbo pomorili lame v Tibetu.

Lov na tujnje z letali

Ruska družba za zračno plovo Dobrolet je organizirala kakor že prejšnje leto veliko zračno ekspedicijo v polarne kraje, kjer naj bi izsledovala počivališča morskih psov in tujnjev. Letala bodo z radioaparati zvezana z brodom, ki odhaja vsako leto na lov na te koristne živali. Ekspedicijo vodijo znanstveniki, ki so zaposleni v glavnem ruskem zavodu za ribarstvo.

Štiri generacije samih sinov

V San Pedru (Kalifornija) živi rodbina, v kateri je moška tendenca tako silna, da v štirih generacijah ni bilo nobene hčere in izhaja iz prvega rodu v celem 35 moških potomcev. Začetnik rodbine je neki nemški priseljencec, ki je bil najmlajši izmed 19 sinov. Sam je

zopet imel 12 sinov. Eden od teh se je oženil v Kanadi pa je umrl kmalu po rojstvu prvega sina. Sleđnji ima 3 otroke, vse moškega spola. Zdravniki državnega urada za evgeniko se silno zanimajo za ta slučaj, misleč, da bodo odkrili, v čem obstoji tajnost.

Sin na verigi

V Erlavi na Madžarskem so sodili poljedelca Andreja Gulyasa, ki je bil obtožen, da je imel lastnega sina polnih 17 let priklenjenega na verigo v hlevu. Gulyas se je izgovarjal, da je sin blazen in edino na ta način se je lahko ubranil pred njegovimi napadi besnosti, drugače pa da je dobro ravnal z njim zlasti kar se tiče hrane. Sodišče je kmeta oprostilo. Toda državni pravdnik se je pritožil na višjo instanco in ta je prisodila čudnemu očetu zaradi omejevanja osebne svobode 6 mesecev ječe.

Lady Carbery,

žena irskega pairja lorda Carberya in znana angleška letalka, ki se je ubila ob nekem poletu nad Nairobijem v vzhodnoafriški koloniji Kenji.

Ples strahov

Kdor bi te dni obiskal Royal Palace Hotel v Kensingtonu, bi bil priča nenavadnemu plesu. Ples sam na sebi še ni bil nenavaden, njegove kretnje so bile na las podobne plesnim kretnjam, ki so se razkazovale ob isti uri po tisočih plesiščih vsega sveta. Toda čudno je bilo to, da nisi slišal nobene muzike, čeprav je izdajala istočasnost v gibih plesnih parov, da jih poganja skupen muzikalni vir. Če ne bi vedel, da živimo v 20. stoletju, ki vraže zametuje in prireja vse močete čudeže na najbolj preprost in razumljiv način, bi si lahko mislil, da se v obširni dvorani vrtilo in zvijajo polnočni strahovi. Tako je pa tudi za ta čudež zelo preprosta rešitev. Pari so plesali po muziki, ki je igrala v veliki daljavi in ki so jo sami slišali. Vsak plesalec je imel na prsih nevidno radijsko anteno, na glavi pa slušalo, a pod plesiščem je bil nameščen elektromagnet. Tako je poslušal vsak plesalec radioorkester zase in je lahko plesal do pozne noči, ne da bi muzika motila spanja drugih hotelskih gostov.

Maharadžina svatba

Bivši maharadža indorski se je te dni poročil s hčerjo, kalifornijskega milijonarja Millerja. Nevesta je pred poroko prestopila v budhizem in se zove sedaj Devi Šarmi slebtabaj.

Svatba se je vršila z nepopisnim razkošjem. Zjutraj na vse zgodaj je velika deputacija spremila nevesto iz njene palače na breg reke, da se okopje po predpisih vere. Nato so jo oblekli v prekrasno z zlatom in dragimi kamni pretkana poročna obleka. Dijadem iz briljantov je krasil nevesti čelo, na nogah in rokah pa je imela masivne zlate obroče. V palači maharadže kamor je dospelo spremstvo s 23. letno nevesto, se je vršila najprej slavnostna zaroka.

Popoldne je dal ženin svojim gostom — 12.000 jih je bilo — slavnostni banket, nakar je bila opravljena poročna ceremonija, ki je zelo enostavna. Višji bramanec je prečital temeljna določila svoje vere, ki sta jih novoporočena pobožno poslušala. S tem je bil akt poroke končan in nevesti so slekli poročno obleko ter ji dali oblačila omoženih žen. Zvečer je maharadža odpeljal nevesto v svojo novo palačo, ki jo je dal sezidati nalašč zanjo.

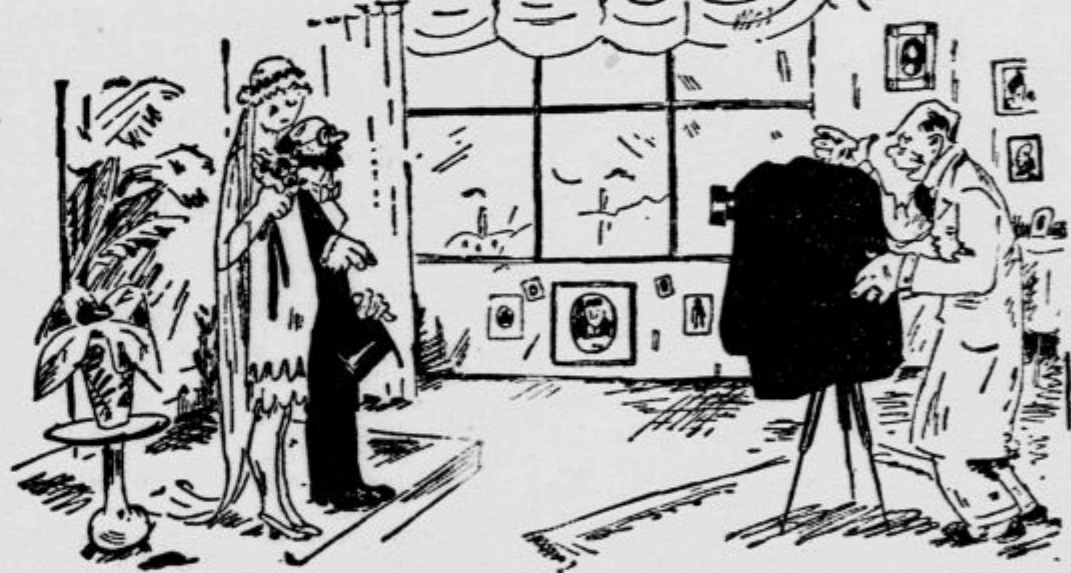
Palača je zidana po načrtu dvorca v Versaillesu in je stala okoli 300 milijonov dinarjev. Imetje maharadže cenijo na 3 do 4 milijarde dinarjev. Nevesta, ki je tudi imela večmilionjsko doto v dolarjih, je imela pri poroki dragocnosti za kakšnih osem milijonov dinarjev. Dvanajst tisoč gostov se je gostilo tri dni in tri noči na tej kraljevsko-milijonarski svatbi.

Intrigantski sosed

Policija v Bukarešti je pred nedavnim nasleda neki ovadbi, katere posledica je bila ta, da je notranji minister odstavil službujočega policijskega komisarja. Sleđnji je prejel anonimno ovadbo, da se v ulici Barbu št. 5 nahaja neka Olimpija Bentura, nevarna blaznica, ki je sicer na videz popolnoma mirna in zdrava, vendar pa od časa do časa podivja, strelja okoli sebe in hoče zaklati svojo 11 letno hčerko. Komisar je takoj odhitej v označeno hišo in z izbrano vljudnostjo prosil Benturo, naj se odpelje z njim na komisariat zaradi neke važne zadeve. Vdova Bentura je sedla v kočijo in komisar jo je odpeljal naravnost v blaznico ter jo tam oddal. Nesrečnica je prebila v blaznici med umobolnimi nekoliko dni, preden se ji je posrečilo dokazati primariju, da ni blazna. Po odhodu iz blaznice je vložila pritožbo in ministrstvo je odredilo preiskavo, pri kateri se je izkazalo, da je policija nasleda anonimni ovadbi sosedka Mirnesca, ki je živel v sovraštvu z vdovo zaradi neke izgubljene pravde. Da zadosti svoji mržnji, je naznanil Benturo kot nevarno umobolno. Mirnesca so seveda zaprli, svojo preveliko gorečnost v službi pa je plačal tudi komisar, ki je postopal tako lahkomiselno.

Mrtva čarovnica na grmadi

Nedavno je umrla v Rozlovcih v Podkarpatski Rusiji 80 letna vdova Kudrova, ki so ji babjevrni sosedje pripisovali tajinstvene čarovniške moči in jo dolžili celo zveze s samim hudičem. Mrliča so položili na oder v hiši zeta pokojne starke in zet je po celi vasi iskal žensk, ki bi po tamošnjem običaju mohile in čule pri mrliču. Po dolgih prošnjah se mu je posrečilo pregovoriti dve ženski za to opravilo. Med molitvijo sta se čuvarici izdatno krepčali z žganjem, tako da se jima je nazadnje zdelo, da se mrlič premika, da vstaja iz rakve in da hodi po sobi. Z glasnim krikom sta planili iz sobe in naznanili to grozoto vaščanom. Pri pogrebu je bilo vse uverjeno, da bo hodila strašiti. Res so se kmalu po vasi raznesle govorice, da vstaja iz groba, se sprehaja po pokopališču in hodi trkat ljudem na okno. Celo zet pokojničini je pripovedoval, kako mu je neke noči sedla na prsa in ga dušila; kazal je praznovernim kmetom tudi veliko črno liso na prsih, ki mu jo

Prigovarjanje

«Prosim, držite se nekoliko prijazneje. Spomnite se n. pr. na čas vajine zaroke.» (Kasper)

Gospa Hinchcliffeova in njena otroka

po odhodu moža, ki se je pogubil na poletu preko Oceana. Kapitan Hinchcliffe je odletel nenadoma, ne da bi ji povedal

Germaine Beaumont:

Poštna skrinjica

Tri leta ni imel Valentin Mederic drugega življenjskega cilja, kakor da je vestno opravljal svojo službo komija v majhni modni trgovini. Na koncu tretjega leta sta umrla stara zakonca, pri katerih je Valentin stanoval, in moral si je poiskati drugo meblirano sobo. Našel jo je, toda na drugem koncu mesteca, tako da je moral, na potu v trgovino, prehoditi vsakokrat dober kos Napoleonove promenade.

Preselitev sama na sebi je navadno brez odločilnega pomena. Kar pa zadeva Valentina Mederic, je ta dogodek pretresel njegovo življenje. Zakaj drugi dan, ko je z velikimi koraki hitel preko promenade, da bi obedoval na svojem novem domu, je zapazil za ograjo gosposke hiše deklico izredne lepote.

— Sém, Azor! — je zaklicala dražestna mlada dama. — Takoj sém, ti grdobal!

Citatelj je brezdvomno že uganil, da so te besede veljale psu. Ko pa jih je zaslišal Valentin, je začelo utripati njegovo srce s tako histričnostjo, da mu je kar srpo jemalo.

— Zakaj nisem jaz Azor! je pomislil,

zakaj nisem zrdoba!

In poslal je mladi deklici strasten pogled, ki pa se je zgubil v zraku.

Od tega usodnega trenutka se je Valentin polastila ljubezen. To se pravi, da je Valentin izgubil apetit, da je hujšal in blebel in da je ponoči često vstajal iz postelje, da bi zložil pesmico na čast Estelle. Podobni njegovih sanj je namreč v resnici bilo ime Estella, in celo Estella Porenpin. In kot edina dedinja Porenpinov (železnina na debelo) je že s samo to okolnostjo nudila malo izgleda, da bi kdaj uslišala skromnega komija ...

In vendar je usoda tako čudna, da je Estella, ki je videla Valentina sleherni dan hoditi mimo, ga sleđnjič opazila in se mu — muhasta kakor je že bila — celó nasmehnila. Še tistega dne je pisal Valentin Estelli dolgo pismo, ki ga tu podamo v izvlečku:

«Gospodična, je med drugim pisal nežnočuti Valentin, — ljubim vas. Bogat je same te ljubezni, ki bi mogla prestavljati gore vas prosim vaše roke ... O, ne takoj — saj vas še nisem vreden. Ako pa mislite, da postanem nekega dne šef trgovine, kjer sem sedaj nameščen, in ako bi vi tedaj blagovolili postati moja žena, o, tedaj ... tedaj pridite jutri, ko pojdem v službo,

k vrtni ograji in držite v desni roki motiko. Tedaj bom razumel. Vaš Valentin za večno.»

Nakar je Valentin stopil ven v črno noč in vtaknil svoje ljubavno pismo v poštno skrinjico, vzdano v ograjo stare hiše tam ob Napoleonovi promenadi.

Nasleđnjega jutra je dirjal k hiši svoje izvoljenke. Deklica je sicer stala za ograjo, a je čutila Valentina samo z zaničljivim pogledom, in ker je držala v levici škropilnico, je Valentin začutil, kako mu oklepa srce smrtni mraz. In namesto da bi šel v trgovino, se je vrnil domov in izpil steklenico strupa.

Njegova gospodinja je bila mlada vdova, kateri je bil neprijeten mož zagrenil zakonske radosti. Ko pa je videla Valentina zvijajočega se na tleh, ga je sočutno vzdignila, poskrbela zanj s požrtvovalno nežnostjo in ga — okrevajočega — obdajala s tolikšno dobroto, da je začelo kliti nekaj sreče v samomorilčevih prsih. Rekel si je, da je namesto nedosegljive Estelle tudi dosegljiva Toinon dobra. In se je torej oženil s Toinonko, in ker je bil trdno sklenil, da nikoli več ne prestopi Napoleonove promenade, je odpeljal svojo ženo v kolonijo.

Sreča je bila Valentinu mila. Pridobil si je lepo premoženje in Toinon mu

je podarila troje ljubkih otročičev. Čez leta pa je prišel do spoznanja, da mu k popolni sreči ničesar več ne manjka razen domovinskega zraka, v katerem je še vedno — neizrekljivo, nepozabno — lebdel spomin na Estello.

Tudi se je spominjal, da je tista hiša neposredno poleg hiše Estellinih staršev takrat bila prazna. Pozvedoval je in zvedel, da je še vedno na prodaj. Pa jo je kupil.

Toinon ni vedela ničesar o nesrečni ljubezni svojega moža. Tudi se ni protivila njegovi nameri, preseliti se v domači kraj. In tako je lepega majnikovega dne Napoleonova promenada doživela prihod rodbine Mederic, pomnožene s služabništvom in raznimi papigami.

Nasleđnjega jutra je gospoda in gospo Mederic, ko sta utrujena od potovanja počivala še v globokem snu, prebudilo silno vpitje. Glasovi so prihajali iz sosednje hiše. Vznemirjen je šel Valentin dol na vrt in pogledal čez plot, kaj da se je zgodilo. In kar je videl, to je bila njegova nekdanja oboževanka Estella, ki pa je bila od minulih let že tako razglodana, da je nalikovala kislemu slaniku ... Preganjala je z brcami sirotnega možička, ki mu je groza gledala iz oči.

— Ti tepec, ti stari osel! Če le pomislim, da sem vzela takega bebca. Ali mi ne greš takoj sém, ti mrha!

Toda mrha, manj poslušna kot nekdanj Azor, je bežala, kolikor so jo nesle pete ...

Tudi Valentin se je umaknil. Tla so se mu majala pod nogami. Torej je bil le ubežal strašni usodi, ko ga je ta furija takrat zavrgla! Zamišljen je obstal kraj vrtnih vrat in se naslonil na tam vzdano poštno skrinjico. Tedaj pa se je pod pritiskom odprl zarjaveli pokrov, in Valentin je zagledal na dnu skrinjice pismo, ki je ležalo tam Bog ve kako dolgo že, ker je bilo že napol preperelo. Naslova vobče ni bilo več moči razbrati.

Radovedno je Valentin pismo odprl in čital: «Gospodična, ljubim vas. Bogat je same te ljubezni ...»

To je bilo njegovo pismo, ki ga je bil pred dvajsetimi leti pisal Estelli in vtaknil v to staro, neporabno skrinjico ...

— Dragi, je rekla Toinon, ki je bila med tem prišla za njim. Kaj pa stojiš tu pred to staro skrinjico in se tako smešno držiš?

— Če se smešno držim, ne vem, vem pa, da sem srečen! je odgovoril Valentin in srčno poljubil svojo ženko.

Kaj vem? - Koliko znam?

- Odgovori na vprašanja torbove serije
1. Dividenda.
 2. Abrahamu je bilo 100, Sari 90 let (L. knjiga Mojzesova, pogl. 17).
 3. Potopil se je na križarki «Hampshire» v Severnem morju (5. junija 1916.).
 4. Leča, skozi katero gledamo, je okular, ona, ki je obrnjena proti predmetu, je pa objektiv.
 5. Ksenofont (okrog 430 do 355 pred Kr.).
 6. Réponse payée (franc.) = plačan odgovor.
 7. «Za uporabo dauphina» (lat. delphinus, svojčasni naslov najstarejšega sina francoskih kraljev. Louis XIV. je dal za dauphina natisniti posebno izdajo latinskih klasikov, v kateri so bila izpuščena vsa tista mesta, ki bi bila utegnila kraljevica po hujšati).
 8. Iz bromovocrebne želatine.
 9. Anglija, Holandska in Francija (Britska, Holandija in Francoska Gvineja).
 10. Petdeset.
 11. «Master of Arts» (naslov, ki po priliki odgovarja našemu dr. phil.).
 12. Lac Leman (Lemansko jezero).
 13. Jules Verne (1828 — 1905) v svojem romanu «Potovanje okoli sveta v osemdesetih dneh».
 14. Izobare.
 15. Théâtre Grand Guignol.
 16. Astronom (zvezdoslovec) proučuje zvezde znanstveno, t. j. matematično, fizikalno itd., astrolog prerokuje iz medsebojnega položaja zvezd in ozvezdij bodočnost ljudi.
 17. V Parizu: Rue de la Paix, v Londonu: Old Bond Street, v New Yorku: Broadway, na Dunaju: Kärntnerstrasse v Berlinu: Tauentzienstrasse.
 18. Od angleškega univerzitetnega mesta Rugby, kjer so to igro začeli gojiti.
 19. 9000.
 20. Vsi prebivalci naše zemlje in še ena tretjina njih po vrhu.
 21. Ne Washington, ki leži izven te države (v kolumbijskem distriktu); glavno mesto države Washington je Spokane.
 22. Oba istočasno.
 23. Ne 999, nego 9(99) t. j. število, ki ga dobijo, ako 9 vzamemo 99 krat kot faktor: število, izraženo z 1, ki ji sledi 369 milijonov 675.000 ničel, in ki ga v matematiki napišemo takole: 10^{369.675.000}

Ce bi ga pa hoteli izpisati s številkami, bi nam nedostajalo i časa i. denarja za papir. Papiarni trak, na katerega bi hoteli napisati vse te številke v velikosti normalnega rokopisa, bi namreč meril nič manj kakor polnih 1100 kilometrov, a če bi hoteli številke p. ati v vrstah drugo pod drugo, bi morali imeti na razpolago 37.000 pisarniškega papirja, kar bi stalo najmanj 3700 Din! Še huja bi bila s časom. Vzemimo, da napisše strojepiska na sekundo povprek 6 števk, to dá na uro 20.000 števk in na dan pri dvanajsturnem delu ca četr milijona števk. Strojepisica bi torej imela polna štiri leta posla, samo da to število napiše! Še bolj nam njegovo neizmernost penazoruje nastopno razmišljanje.

Naša zemlja meri v premeru 12.375 km, njen volumen je torej približno 1 bilijon (1.000.000.000.000) km³ ali tisoč trilionov (10²¹) m³ ali 1 kvadrilijon (10²⁴) kubičnih decimetrov (litrov) ali 1 kvintilijon (10²⁷) mm³. Če vzamemo, da meri en atom, t. j. najmanjši delec snovi, v premeru 1 milijono milimetra (v resnici je še mnogo manjši), bi naša zemlja imela priložni en kvintilijon krat en trilion, i. j. 1 oktilijon (10²⁸) atomov. To število je uprav neizmerno veliko, toda napram onemu s 370 milijoni števk je tako neznamno, da za označbo tega razmerja nimamo predstavovnega izraza. Največ, kar bi mogli povedati, je to: za napisanje števila 10²⁸ potrebuje strojepiska 8 sekund, za število 10^{369.675.000} pa 17.520 ur ali 9 milijonkrat več časa kot za 10²⁸.

Kdor je torej odgovoril, da je največje število, ki ga moremo napisati s tremi številkami, 999, zasluži pri klasificiranju brez usmiljenja absolutno ničlo!

24. Marino Falieri (1280 — 1355): lord Byron (1788 — 1824).

25. Trije mušketirji Athos, Porthos in Aramis ter njihov četrti prijatelj d'Artagnan v romanu «Trije mušketirji» Alexandra Dumasa star.

NA VRHUNCU STOJE NOGA VICE Z ZIGOM KLJUČ

najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše!

Zahvala

Za promnoge izraze iskrenega sočutja ob priliki prerane smrti našega ljubljenega brata, strica in svaka, gospoda

Antona Lebna

za poklonjeno krasno cvetje in vence s vsem najiskrenejše zahvalujemo. Posebna zahvala pa bodi izrečena gg. pevcom «Sloga» za ganljivi žalostniki ter vsem številnim prijateljem in znanecem, ki so dragoga pokojnika spremili na njegovi zadnji poti.

V Ljubljani, 21. marca 1928.

Žalujoci ostali.

Naši onstran granic

Naseljevanje in preseljevanje

Tržaški fašistični tajnik Kobol je na svojem predavanju v Benetkah povedal, da je v Julijski Krajini naseljenih že stotisoč regnikolov. To so razni državni in občinski uslužbenci, miličarji, trgovci, obrtniki in tuimant kak posestnik Kobol je želel še večjega dotoka iz Italije.

«Fašizem naj se pokmeti», učijo sedaj in kažejo mladini pot na deželo. Invalidi hočejo imeti v obmejnem pasu v Primorju in na južnem Tirolskem obsežna posestva. Kjer se vršijo bonifikacije v drugorodnem ozemlju, imajo služiti pred vsem naseljevanju italijanskega življa, da se pretrga vez med domačini.

Po plaminskem svetu ob mejah treba več prebivalstva, seveda zanesljivo italijanskega «Forze Armante» pravijo, da je nujna vojaška potreba da se obljudijo alpeke cone po določenem načrtu. V gorah rastejo krepki, čvrsti, značajni ljudje in take potrebuje Italija za svoje graniciarje.

V jasnih obrisih se kažejo dalekosežna za naše ljudstvo usodna stremjenja fašistične vlade. Izkoristiti hočejo naš življenjski iztežitki ga in razgnati na vse strani. Potem bo konec manjšinskega vprašanja v Primorju.

Pišajo tudi o preseljevanju. Tam dobi na jugu so nevarni kraji Mafija je še v polnem razvoju in orožniki lovijo razbojnike. Fašistično vodstvo v Rimu misli, da bi se dale one pokrajine dobro obdelati z ljudmi, ki so navajeni trdega napora. Istrani so taki in izrečena je bila misel za preseljevanje kmetovalcev iz Primorja na italijanski jug.

Z naseljevanjem in preseljevanjem naj se izbrše drugorodna fiziognomija Primorja in južne Tirolske V tej smeri je pričakovati skorajšnjih ukrepov iz Rima.

— «Briskolo» v šoli. Italijanski učitelj Spattula v Ozeljanu učil otroke v šoli igrati briskolo, trešete itd. Nacionalne karte se vrtiljo v otroških oklah pa za denar igrajo Spattula je uveljavil v šoli tudi plesne vaje par ur na teden. To je pristna fašistična šola in ozeljanski učitelj bo ljubil odlikovanje in nagrado.

— V Vipavi so kupili Sekanovo hišo za občinski dom, ki stane s popravili nad 50.000 lir. Zupanski uradi s številnim osebjem in drago, razkošno mobilijo, so že nastanjeni na novem mestu. Sedaj spadajo k Vipavi Vrhpolje, Budarje, Slap, Lože in Goče. Nove vojašnice v Vipavi so dokončane in vojaštvo se v kratkem naseli v njih.

— Tržaški promet. Skupnega tržaškega pristaniškega prometa v prvih dveh letosnjih mesecih je bilo 7.217.962. lani v tej dobi 7.601.199 kvintalov. Opazna se zlasti padanje prometa po morju. Zato pa narasča benečanski pomorski promet!

— Oproščen Poročali smo, kako je italijanski trgovec Catanco osleparil jugoslovenskega trgovca Mladjana za pet vagonov lesa. Pustil mu je bil nakazilo za plačilo 25.000 lir pri nekem malem zavodu v Münici, kjer pa ni imel naloženega denarja niti ene lire. Pri razpravi v Gorici se je očitno pokazala glufufija in Catanco je bil obsodjen pri prizivni razpravi 12. m je bil pa oproščen fašistična justica!

— Grape za trte sta kopala pri kmetu A. Pipanu v Velikem Dolu 27letni E. Spacial in 30letni M. Ostrovska. Hotela sta razstreliti večjo skalo Mina, skoro že pripravljena je eksplodirala in oba mlade človeka sta oblačila težko ranjena. Spacial je knalu na to umrl, Ostrovska leži v tržaški bolnici in malo je upanja, da bi ckreval.

— Most in gozd. V Kamnem dobijo most čez Sočo. Pričela ga je graditi tvrdka Feragotti. Most bo narejen na račun gozda, ki ga že sekajo, in na račun fonda v to svrhu nabhanege v prejšnjih letih. Imeli bodo most, gozd pa ne bo več.

— V azilih «Italie Redente» je bilo lanske leto 1119 slovenskih otrok, 181 hrvatskih in 795 italijanskih. Poročilo naglašja, da pošiljajo v azile svoje otroke posebno rade slovenske matere, ki delajo na polju. Ugajajo jim z azili združena zdravniška skrb za dojenčke. Nadarjen slovenski otrok zna po enem letu poseščanja azila že toliko italijansko, da z lahkoto uspeva takoj v prvem razredu osnovne šole.

— Italijansko naseljevanje v obmejnih pokrajinah je napovedal Mussolini v svojem zadnjem govoru v zbornici. «Narod, ki se množi in raste lahko izpolni svoje obmejne cone» «Piccolos» pričakuje in nasvetuje italijanski naval na Primorje. Kobol je na svojem predavanju v Benetkah povedal, da je v Julijski Krajini doslej že sto tisoč regnikolov. Vabijo se še novi, da pojde asimilacija drugorodcev lažje izpod rok. «Piccolo» goni fašiste na deželo, «fašizem naj se pokmeti» in trdno vsede po dolinah in gorah med Slovenci. Če bodo drugorodci od vseh plati obdani od italijanstva, se morajo knalu vtopiti v njem. Tako modroje «Piccolos», ki je napovedal že marsikaj, kar se je izjalovilo.

— Kmetiška zadruga za gorško okolico je bila pred vojno ena izmed najmočnejših slovenskih zadrug. Zednu krompir in zelenjavo je izvažala v severne dežele brez škodljivega posredovanja italijanskih trgovcev. Posebno sedani gorški podežetar, veletrgovec Bombig, je težko občutil osvobodno gibanje malega kmeta potom zadrugištva. Bila je zato ta zadruga trn v peti gorškega magistrata. Vodi jo je spretno in požrtvovalno g. Mermolia, ki je bil po vojni poslanec v jugoslovenskem parlamentu. Po vojni je radi izpremenjenih razmer zadruga trpela. Sedaj se izžubila v fašistični gospodarski organizaciji. V nedeljo 11. marca se je vršilo zborovanje. Kdor je govoril proti vstopu v fašistično organizacijo, so ga zapisali v črne bukve, tako, da se je vsa opozicija iz strahu umaknila. Utihišla in odšla Gorški kmet se vrača v čase polne gospodarske odvisnosti od trgovca-izvoznika po znanem pravilu: ena leha meni, ostale lehe trgovcu!

— S Koroskega. «Koroski Slovenec» upa, da bo nemški večinski narod v Avstriji tudi napram naši manjšini zastopal ono stališče, katero zahteva napram južnotirolskim Nemcem s strani Italije. «Zato toplo pozdravljamo akcijo, ki se je pričela z zgodovinsko pomembno sejo našega parlamenta na Dunaju v prid nemški manjšini v Italiji, ker se s tem ni pričel samo boj za tamošnjo enakopravnost, marveč je to svarilo in opomin vsej mednarodni javnosti, da se z vsjo resnostjo loti pravične in za vse narode obvezne rešitve manjšinskega problema, ki spada med najvažnejše

činitelje svetovnega miru... Slovenska koroski deželna poslanka Stare in dr. Peček sta bila dne 2. m. pri zveznem kancelerju dr. Seiplu. Razpravljali so o položaju koroskih Slovencev in o kulturni avtonomiji. Vrhijo se shodi, na katerih se govori o gospodarskem položaju in se pojasnjuje kulturna avtonomija. — V Borovljah je umrl okr. zdravnik dr. Vetter, ki je bil v času jugoslovenske zasedbe odvoden kot ujetnik v Skoplje, pa se je vrnil že po devetih dneh domov. — Lani je bilo na Koroskem tujece 241.528.

Dopisi

ČRNOMELJ. Zadnja sokolska maškarada je potekla povoljno in v veseljem razpoloženju. Na pepelnico sredo so hoteli domači fantje obnoviti star črnomaljski običaj: pokopavanje Pusta. Vse priprave so bile v teku, sprevid bi se imel razviti, pa so prišli orožniki in na povelje sreskega poglavarja preprečili prireditev. Sokolska akademija ki se je vršila v Lankarjem hotelu, je izredno dobro uspela. Zavednemu članstvu kličemo: krepko in neustraheno naprej! V nedeljo priredi Sokol izročilo, ki je ne smemo zamuditi!

MARENBERG. Na občnem zboru Kola jugoslovenskih sester je bil izvoljen večinomna stari odbor, ki je porok, da bo društvo tudi letos ustrezalo svojemu karitativnemu namenu.

Prevzajem vsakovrstne vožnje

s parom konj, za stalno po zelo zmeraj cenah

Ponudbe na Ljubljana l. poštni predal šte. 163.

Vinsko klet

(vinočot) renomirano — oddam resnim ter strokovno sposobnim ter kavcije zmožnim. Poleg je tudi lepo suho ter solčno stanovanje, obstoječe iz dveh sob ter pritlikin. Ponudbe na: Ljubljana l. poštni predal št. 163. 3855-a

Lep naj bo Vaš dom.

Slikarje in pleskanje naj Vam vedno preskrbi Ivan Košak, Bleiweisova cesta št. 15. Slikarstvo in pleskarstvo. Najmodernejši vzorci!

Modni kangarni sportni Sev 01

Velika zbirka — odevne cone — pri Sanki Ljubljana

VELIKO IZBIRO izbranih vrst

VINA

po najugodnejši ceni

domači **PELINKOVAC** domači

aud. Van

PIVNICARSTVO «OPSKRBA» D. D. Zagreb Frankopanska ul. 12.

Ako potrebujete izvirne ogledat naše kletne nakvete vrste brez obvez za kupčijo

Opozorilo.

P n. občinstvo vl udno opozarjamo, da g Danimir Ugarković ni naš zastopnik in ne priznamo ničesar, kar bi imenovani sklenil za našo tvrdko.

P. ter Pirc & C., družba z o. z. Tvornica perila, MOSTE pri LJUBLJANI.

Stavbenega tehnika

z vsaj šletno prakso, spretnega v risanju in pisanju, sprejemem za Ljubljano od 1. aprila naprej. Reflektira se le na prvovrstne moči.

Ponudbe pod »Zelezobeton 1928« poste restante glavna pošta

MODNI ATELJE

Zasednega krojnega učilišča

Ljubljana, Stari trg 19.

izdeluje po najmodernejših krojih, modelih, vso garderobo za dame in gospode. Na razpolago vedno najlepši vzorci blaga. Cena delu najfinejših moških oblek 350.— do 400.— Din. Ista cena damskemu delu. Konkurenčna izdelava krojev!

— Po Veliki noči nov krojni tečaj. —

Ne govorite!

o visokih cenah!

Oglejte si 11 izložb tvrdke

A. SINKOVEC nasl. K. SOSS, Mestni trg 18-19

damska kombineza s čipkama	Din 34.—	domače halje	Din 98.—
d. spalne srtače	Din 59.—	d. pyjama	Din 128.—
d. tricor hlače	Din 36.—	d. volneni pullover	Din 169.—

LJUBLJANSKI ZVON je izdal

JUBILEJNI ZBORNİK

za petdesetletnico OTONA ŽUPANČIČA

Uredil Fr. Albrecht, 121 strani in 8 slik v bakrotisku.

Zbornik obsega 10 člankov, ki so jih spisali Fr. Albrecht, B. Borke, Iv. Ruzman, Jos. Vidmar, Miran Jarc, Ivan Lah, Janko Glaser, A. Debeljak in Janko Slehinger in ki osvetljuje z raznih strani pesnikovo življenje in delovanje. Pridejano so zanimiva pisma Dragotina Ketteja, Ivana Cankarja in Jos. Murma Župančiču — Slike kažejo pesnika, njegove starše, ženo, družino, rojstni kraj in rojstno hišo.

Knjiga velja broširana Din 42.— v platno vezana Din 56.—, poštnina Din 3.— — Naroča se v

KNJIGARNI TISKOVNE ZADRUGE V LJUBLJANI

Prešernova ulica 54, ali njeni podružnici v Mariboru, Aleksandrova cesta 13.

ZAVESE

VELIKI IZBIRI!

A. & E. SKABERNE

Krojaške pomočnike spreime «ELITE» d. z o. z.

Ljubljana, Prešernova ulica šte. 9.

Naročite «Ponedeljek»

Občinskim uradom in raznim podjetjem priporočamo

Občni državljanski zakonik

Cena v platno vezani knjigi s poštnino Din 155

Knjigarna Tiskovne zadruga v Ljubljani

